

Vi använder cookies för att förbättra funktionaliteten på våra sajter, för att kunna rikta relevant innehåll och annonser till dig och för att vi ska kunna säkerställa att tjänsterna fungerar som de ska.

[Läs mer](#)[Stäng](#)**DAGENS NYHETER.**

En utskrift från Dagens Nyheter, 2020-05-18 08:31
Artiklens ursprungsadress: <https://www.dn.se/nyheter/varlden/norge-laddar-for-nationaldag-pa-distans/>

Världen

Norge laddar för nationaldag på distans

PUBLICERAD I GÅR

🕒 00:40. Kampen Janitsjarorkester laddar för nationaldag på distans.

OSLO. Inga tåg med flaggviftande, sjungande barn. Inga folkhav av firande invånare. Men även om nationaldagen den 17 maj 2020 blir annorlunda uppmanas norrmän att plocka fram folkdräkten, köpa korv och glass till barnen som vanligt och fira hemma. Planen är att hela Norge ska sjunga nationalsången samtidigt klockan ett.

På en parkeringsplats i ett industriområde i Oslo står en 60 man stor blåsorkester med två meters lucka mellan varje medlem. Finputsning pågår inför 17 maj.

När orkestern klämmer i med den sneda kvällssolen i ögonen uppstår fullt blås mellan husen vid en källsorteringsanläggning.

– Vi har inte kunnat repa inomhus sedan den 5 mars när skolan stängdes där vi brukar vara. Vi har nästan inte haft några uppdrag, men nu får vi bråttom – för under 17 maj har vi åtta spelningar, säger Gunnar Guttulsrød, klarinettist och förman för Kampen Janitsjarorkester.

En janitsjarorkester består av blåsare och slagverkare och Kampen är en av Norges mest kända orkestrar med en 91-årig

historia, avbildad på ett frimärke 2018, och på söndagen inbjuden till den norska statstelevisionen NRK:s direktsändning.

BILDSPEL ↗

Bild 1 av 2 Knut Erik Mejlbo spelar i Kampen Janitsjarorkester, en av Norges mest kända orkestrar, som till och med är avbildad på ett frimärke.

Foto: Chris Maluszynski

Norge håller på att öppnas igen efter att skolor, förskolor och stora delar av samhället hals över huvud stängdes den 12 mars. Gatubilden i Oslo ser nu inte så annorlunda ut än den i Stockholm.

– Men 17 maj-firande som vanligt blir det ju inte, säger Gunnar Guttulsrød.

Varken barntåg i centrala Oslo, musik i centrum eller flagghissningsceremonier. Allt är avlyst.

Däremot sätter inget stopp för en traditionell frukost med lax och äggröra så länge sällskapet begränsas och alla är friska. Och kulturministern Abid Raja har gett klartecken till orkestrar att framträda, bara reglerna om avstånd hålls.

I övrigt råder en hel del hemlighetsmakeri.

– Vi ska inte annonsera vitt och brett i förväg var och när vi ska uppträda, för att det inte ska samlas för mycket publik, säger orkesterförmannen Gunnar Guttulsrød.

Kampen Janitsjarorkester övar inför 17 maj. Normalt övar de inne på en skola, men på grund av coronaviruset måste de öva ute på en parkeringsplats och hålla avstånd till varandra. Foto: Chris Maluszynski

Förutom tv-framträdandet väntar denna säregna nationaldag spelningar på äldreboenden och mellan husen på gårdsplaner, där blåsorkestern fått uppdrag av bostadsrättsföreningar att stå för underhållningen.

För får inte Osloborna samlas för att fira som vanligt får firandet komma till dem, lyder en devis från 17 maj-kommittén i

huvudstaden.

På parkeringsplatsen, som Kampen Janitsjarorkester gjort till sin nya replokal, vrålar tamburmajoren Ivar Røgeberg när han tycker att medlemmarna kommer för nära varandra.

– Pass på avstånden! ryter han, tystnar och skrattar sedan.

En man i självlysande gul väst som heter Ole Fredriksen övervakar det hela. Normalt är han ansvarig för orkesterns noter och kostymer, men har nu tilldelats uppdraget som smittskyddsansvarig.

Ole Fredriksen, i gul väst, har till uppgift att kontrollera att orkestermedlemmarna följer coronaföreskrifterna. Till vänster om honom Gunnar Guttulsrød och till höger om honom Jan Bakke. Foto: Chris Maluszynski

– Alla band måste ha någon som tar det ansvaret. Därför är det min uppgift att gå vid sidan om och hålla koll, men jag räknar med att det blir lite lugnare med kontrollen på 17 maj, säger han.

Frågorna har varit många inför nationaldagen om vad som egentligen är tillåtet när Norge öppnat och närmat sig Sveriges mildare sätt att hantera smittspridningen.

Många frågor rör hur man på ett säkert sätt serverar mat under nationaldagen. Och om mor- och farföräldrar kan bjudas in.

Ja, besteforeldre kan inbjudas så länge alla är friska och håller sig utomhus med avstånd, men inga kramar, lyder en rekommendation från Folkhälsoinstitutet.

Andra undrar hur många som får samlas totalt för att lyssna på en orkester, kör eller talare eftersom de tycker att informationen varit tvetydig.

Gränsen för deltagare i ett offentligt arrangemang är 50 personer, men då räknas inte själva arrangören in, eller som i Kampens fall en orkester som består av över 60 medlemmar.

Kampen Janitsjarorkester är en av Norges mest kända orkestrar med en 91-årig historia.
Foto: Chris Maluszynski

Glasklart är det inte.

– Men eftersom vi bara tar uppdrag så är det arrangörens ansvar, inte vårt, att reglerna hålls, påpekar Gunnar Guttulsrød, som spelat 21 gånger på 17 maj med denna orkester, den enda i sitt slag i Norge som är öppen endast för män.

Förman Guttulsrød är van att svara på just den frågan, från folk som år 2020 tycker att det borde se ut på ett annat sätt.

– Pojkarna som grundade orkestern 1929, utan hjälp av föräldrarna, var 10, 12 och 13 år gamla och vi vill hedra dem genom att föra vår historia vidare – med bara pojkar, säger han.

Klockan tolv mitt på söndagen kommer orkestern att äta lunch på Stortorget's Gästgiveri i Oslo och en timma senare att stämma upp i den landsomfattande nationalsången.

Sjung var du står 13.00, på balkongen eller var som helst, lyder budskapet som spridits över hela Norge.

Sjung var du står 13.00, på balkongen eller var som helst, lyder budskapet som spridits över hela Norge.

Nationaldagen firar tillblivelsen av grundlagen 1814, som behölls trots att ett krig med Sverige kort senare tvingade in Norge i en union. Barntågen med marscherande skolorkestrar och festklädda barn kom i mitten av 1800-talet.

Skolorkestrar spelar en helt annan roll i Norge än i Sverige. På nationaldagen brukar många av dem passera slottet där kungafamiljen står och vinkar från en balkong.

– Under andra världskriget kunde vi inte fira 17 maj. Kungen och kronprinsen hade flytt till London och kungafamiljen var splittrad. Den 17 maj 1945 efter freden den 8 maj fick nationaldagen därför en helt annan och speciell betydelse, beskriver blåsorkesterns ledare.

För Jan Arild Giskeødegård blir det nationaldagsfirande på en ö i Oslofjorden. Sedan två år bor han på en segelbåt vid Aker Brygge i centrala Oslo – en av cirka hundra båtar med boende som ligger där under vinterhalvåret.

Jan Arild Giskeødegård firar nationaldagen på en ö i Oslofjorden. Han bor på sin segelbåt vid Aker Brygge i centrala Oslo. Foto: Chris Maluszynski

– Två veckor i karantän här på båten var absolut inga problem. Jag gillar att sitta i solen och läsa, och fixade med motorn och hade snälla grannar som kom med wienerbröd. Att bo på båt kan jag verkligen rekommendera, säger Jan Arild Giskeødegård.

De två veckorna i isolering på segelbåten följde på fyra veckor i karantän i Thailand eftersom han råkade åka till Asien vid fel tidpunkt, men nu ska han tillbaka till jobbet på ett vårdhem i Oslo.

Virusutbrottet, menar han, har rubbat vardagen på många sätt.

– Vi pratar om andra saker än vi brukar. Folk sätter sig bak i båten och vi kommer in på sådant som vi inte brukar prata om, som mental hälsa. Tröskeln verkar lägre för att få igång samtal om sättet som vi lever på och att det är fullt möjligt att klara sig med mindre. Jag hoppas att det här leder till något positivt.

– Men jag tror inte att vi är färdiga med det här än, fortsätter Jan Arild Giskeødegård och syftar på nya vågor av smittspridning, som han får nära information om på jobbet i sjukvården.

Jan Arild Giskeødegård tror båtlivet i Norge kommer att växa denna sommar när man inte kan åka utomlands. Foto: Chris Maluszynski

Nu undrar han hur det ska gå den 17 maj, när Norge lättat på reglerna.

– Första dagen när barerna fick öppna igen (i början av maj) var det rena befrielsestämningen häromkring. Det var alldeles för mycket folk överallt. Två dagar senare var det tomt igen. Då hade väl folk gått tillbaka i isolering i hemmet.

– Vi diskuterade det igår: det är mycket du kan ta ifrån en norrman, men kan du ta ifrån honom champagnefrukosten den 17 maj? Jag tror inte det, säger mannen med segelbåten.

Tanken är att om folk håller sig hemma behöver det inte leda till problem. Men det är där skon klämmer, enligt båtägaren. Han anar att firande Oslobor inte nöjer sig med att stanna hemma.

– Därför tror jag att det blir mycket folk på gatorna, säger han.

Själv ska han samla ett litet gäng runt båten på Gressholmen i Oslofjorden på nationaldagen. Det är dit han brukar segla på sommaren och lägga båten när det blir högsäsong och priserna stiger för en bryggplats mitt i Oslo.

På Gressholmen har denna vår allt fler nyblivna båtägare samlats när planerna på en utlandssemester grusats i takt med att landgränserna i Europa förblivit stängda.

Jan Arild Giskeødegård har följt med i rapporterna om den växande båtförsäljningen och är inte förvånad.

– Norge är nu en gång ett rikt land och när folk blir fast här åker de istället och köper sig en båt för sommaren, det är fullt möjligt för många, säger han.

TEXT

Torbjörn Petersson

Chris Maluszynski

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt